

Decyzja
Prezydium KK
nr 1/26

ws. opinii o projekcie rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie wzoru
deklaracji dotyczącej wyrobów zawierających azbest
(nr 41 w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Finansów i Gospodarki)

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” co do zasady pozytywnie ocenia kierunek zmian polegający na uporządkowaniu regulacji oraz dostosowaniu wzoru deklaracji do nowej ustawy o wyrobach zawierających azbest. Projekt zachowuje ciągłość obowiązku inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest i nie wprowadza regresu normatywnego w stosunku do dotychczasowych rozwiązań.

Jednocześnie, mając na uwadze cele dyrektywy 2009/148/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy, zwracamy uwagę na poniższe kwestie, które naszym zdaniem wymagają doprecyzowania lub rozważenia na etapie dalszych prac legislacyjnych.

1. Zakres informacji istotnych dla oceny ryzyka zawodowego

Nowy wzór deklaracji koncentruje się na identyfikacji rodzaju, ilości i lokalizacji wyrobów zawierających azbest. Z perspektywy ochrony pracowników wykonujących prace budowlane, remontowe, instalacyjne i konserwacyjne, istotnym elementem oceny ryzyka zawodowego jest również informacja o stanie technicznym wyrobów lub potencjalnym ryzyku emisji włókien azbestu.

W związku z powyższym zasadne byłoby rozważenie uzupełnienia wzoru deklaracji, choćby w formie pola fakultatywnego, o krótką informację opisową dotyczącą stanu technicznego wyrobów zawierających azbest. Rozwiązanie to nie generowałoby istotnych kosztów ani dodatkowych obciążeń administracyjnych, a jednocześnie wspierałoby prewencję pierwotną i właściwe planowanie prac z punktu widzenia bezpieczeństwa pracowników.

2. Funkcja deklaracji jako narzędzia prewencji BHP

Z uzasadnienia projektu wynika, że deklaracja pełni przede wszystkim funkcję ewidencyjną oraz służy aktualizacji danych w Bazie Azbestowej. Z punktu widzenia ochrony zdrowia pracowników istotne jest jednak, aby dane gromadzone w ramach deklaracji były wykorzystywane również jako narzędzie prewencyjne, w szczególności przy planowaniu robót oraz ocenie ryzyka zawodowego.

W tym kontekście postulujemy o jednoznaczne podkreślenie, w uzasadnieniu projektu lub w dalszych aktach wykonawczych, że informacje zawarte w deklaracji dotyczącej wyrobów zawierających azbest powinny być wykorzystywane nie tylko do celów ewidencyjnych, lecz także jako element systemu zapobiegania nieświadomej ekspozycji pracowników na azbest.

3. Dostęp pracowników i ich przedstawicieli do informacji o zagrożeniu

Projekt rozporządzenia nie odnosi się wprost do kwestii udostępniania informacji wynikających z deklaracji pracownikom lub ich przedstawicielom, w szczególności w sytuacjach, gdy prace są wykonywane przez podmioty trzecie.

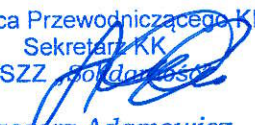
Mając na uwadze przepisy prawa pracy oraz standardy wynikające z dyrektywy 2009/148/WE w zakresie informowania i konsultowania pracowników, zasadne byłoby doprecyzowanie, że informacje zgromadzone w deklaracji stanowią element informacji o ryzyku zawodowym, do której pracownicy i ich przedstawiciele powinni mieć dostęp. Rozwiązanie to wzmocniłoby społeczną kontrolę nad warunkami pracy i zwiększyło realną skuteczność ochrony zdrowia pracowników.

Podsumowując, przedstawione uwagi nie kwestionują zasadniczego celu projektu ani kierunku zmian, lecz zmierzają do wzmocnienia praktycznej funkcji projektowanego rozporządzenia jako elementu systemu ochrony pracowników przed narażeniem na działanie azbestu.

Gdańsk, 7 stycznia 2026 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz